

УДК 657

Лищенко О. Г.¹, Курінний О.С.²

¹канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

²студ. гр. БТЕ-0515м НУ «Запорізька політехніка»

ОБЛІК І АУДИТ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

У сучасних умовах господарювання виробничі запаси займають вагомe місце в структурі активів підприємства та відіграють ключову роль у забезпеченні безперервності виробничого процесу. Рациональне управління запасами безпосередньо впливає на ефективність діяльності підприємства, його фінансові результати та конкурентоспроможність. У зв'язку з цим особливого значення набуває організація бухгалтерського обліку і аудиту виробничих запасів як складової системи управління підприємством .

Виробничі запаси є об'єктом бухгалтерського обліку, що потребує належного документального оформлення, оцінки та контролю на всіх етапах їх руху – від надходження до використання у виробництві. Від правильності організації обліку залежить достовірність фінансової звітності та якість інформації, що використовується для прийняття управлінських рішень. Саме тому питання удосконалення облікових процедур щодо запасів є актуальними як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

З теоретичної позиції важливим є визначення економічної сутності виробничих запасів та їх ролі у формуванні собівартості продукції. Виробничі запаси виступають основним елементом витрат підприємства, що безпосередньо впливає на фінансовий результат. Відповідно, організація їх обліку повинна забезпечувати повне і своєчасне відображення операцій, пов'язаних із їх рухом, а також формування інформації для аналізу ефективності їх використання.

Особливе значення має організація первинного і зведеного документування операцій із виробничими запасами. Документальне забезпечення є основою облікового процесу, оскільки саме первинні документи підтверджують здійснення господарських операцій і забезпечують їх відображення в обліку. Водночас недостатній рівень деталізації документування може призводити до викривлення облікової інформації та ускладнювати контроль за рухом запасів.

Важливим напрямом удосконалення системи обліку є впровадження сучасних методів калькулювання та бюджетування витрат, пов'язаних із використанням виробничих запасів. Використання цих інструментів дозволяє більш ефективно планувати витрати, контролювати їх рівень і забезпечувати раціональне використання ресурсів підприємства. Крім того, аналіз інформації щодо запасів сприяє підвищенню обґрунтованості управлінських рішень.

Не менш важливу роль відіграє аудит виробничих запасів, який спрямований на перевірку достовірності облікових даних і оцінку ефективності використання запасів. Аудит дозволяє виявити порушення в обліку, недоліки в організації контролю, а також резерви підвищення ефективності управління запасами. У цьому контексті аудит виступає не лише інструментом контролю, а й важливим елементом системи управління підприємством.

Разом з тим, у практиці діяльності підприємств існують проблеми, пов'язані з недосконалістю організації обліку і аудиту виробничих запасів, зокрема недостатній рівень автоматизації облікових процесів, відсутність ефективної системи внутрішнього контролю та низька якість аналітичної інформації. Це обумовлює необхідність удосконалення методичних підходів до організації обліку і аудиту запасів.

Отже, ефективна організація бухгалтерського обліку і аудиту виробничих запасів є важливою передумовою забезпечення ефективного управління підприємством. Вона дозволяє підвищити достовірність фінансової інформації, оптимізувати витрати та забезпечити прийняття обґрунтованих управлінських рішень, що особливо актуально в умовах сучасного економічного середовища.